

Σε συνεχή κίνηση με ορίζοντα την Αναρχία
και τον Ελευθεριακό Κομμουνισμό

ΑΥΤΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

«Οριζόντια Κίνηση» - Για την αναρχία και τον Ελευθεριακό Κομμουνισμό

Θεσσαλονίκη, Αύγουστος 2024

*Το παρακάτω κείμενο αποτελεί την αυτοπαρουσίαση της ομάδας “Οριζόντια Κίνηση-Για την Αναρχία και τον Ελευθεριακό Κομμουνισμό”, η οποία δρα στην πόλη της Θεσσαλονίκης από τον Αύγουστο του 2024. Στο κείμενο αυτό παρουσιάζονται συνοπτικά η ταυτότητα και οι θέσεις της ομάδας, οι οποίες αναπτύσσονται αναλυτικότερα στο **Καταστατικό** της ομάδας, που θα διατίθεται σε όποιον/α σύντροφο/ισσα επιθυμεί να το μελετήσει, ενώ θα υπάρχει διαθέσιμο και σε μελλοντικές δράσεις/εκδηλώσεις της ομάδας. Οι θέσεις που συνθέτουν τόσο το **Καταστατικό**, όσο και αυτό το **Αυτοπαρουσιαστικό** κείμενο, προέκυψαν έπειτα από μήνες διεργασιών της ομάδας, διεργασίες που είχαν ως σκοπό την μεγαλύτερη δυνατή συμφωνία και συνοχή ανάμεσα στα μέλη της.*

Η Οριζόντια Κίνηση είναι μια αναρχική ομάδα που ανήκει στον χώρο του οργανωμένου κοινωνικού αναρχισμού και πιο συγκεκριμένα στο ρεύμα του αναρχοκομμουνισμού. Προσβλέπουμε σε έναν κόσμο χωρίς εξουσία, χωρίς σύνορα, κράτη και τάξεις, έναν κόσμο όπου ο κάθε ένας άνθρωπος θα μπορεί να αναπτύξει κάθε πτυχή του εαυτού του, κάθε δεξιότητα και ικανότητα στον υπέρτατο βαθμό, χωρίς έξωθεν επιβαλλόμενα εμπόδια, στα πλαίσια μιας κοινωνίας ελευθερίας, ισότητας και αλληλεγγύης. Τον κόσμο αυτό τον ονομάζουμε Αναρχία.

Επιπλέον, είναι ένας κόσμος όπου τα μέσα παραγωγής, η γη, οι πρώτες ύλες και τα αγαθά ανήκουν συλλογικά σε όλη την κοινότητα, ένας κόσμος όπου δεν υπάρχει μισθωτή εργασία και ιδιωτική ιδιοκτησία - παρά μονάχα σε αντικείμενα προσωπικής χρήσης που δεν παράγουν κάποιου είδους κέρδος. Ένας κόσμος όπου η εργασία είναι επίσης συλλογική υπόθεση, από τον/την καθένα/μία σύμφωνα με τις δυνατότητές του/της, ενώ ο διαμοιρασμός των αγαθών γίνεται ανάλογα με τις ανάγκες του/της καθενός/μιας. Τόσο η εργασία, όσο και η επιστημονική γνώση θα διαμοιράζονται και θα χρησιμεύουν στην εκπλήρωση του συλλογικού σκοπού. Αυτό το σύστημα οργάνωσης το ονομάζουμε Ελευθεριακό Κομμουνισμό.

Η Αναρχία και ο Ελευθεριακός Κομμουνισμός συνθέτουν έναν κόσμο στον οποίο οι αποφάσεις λαμβάνονται οριζόντια και συλλογικά μέσα από συνελεύσεις και συμβούλια, τόσο στο κομμάτι της παραγωγής και της εργασίας, όσο και στο κομμάτι της κοινότητας, της γειτονιάς κλπ. Η οργάνωση για τη λήψη αυτών των αποφάσεων διαρθρώνεται από τα κάτω προς τα πάνω, από το απλό προς το σύνθετο, από το τοπικό στο περιφερειακό

κ.ο.κ., μέσω άμεσα ανακλητών αντιπροσώπων, που δεν έχουν αποφασιστική εξουσία, παρά μονάχα στα πλαίσια της δικαιοδοσίας που θα τους παρέχει η κοινότητα, το συμβούλιο κ.ο.κ την εκάστοτε στιγμή.

Πιστεύουμε πως αυτός ο κόσμος μπορεί να επιτευχθεί μόνο σε σύγκρουση με τον υπάρχοντα εξουσιαστικό, καπιταλιστικό κόσμο, μέσα από μια κοινωνική επανάσταση. Η επανάσταση αυτή δεν θα συμβεί από οργανωμένες συνειδητές πολιτικές μειοψηφίες ή πρωτοπορίες, αλλά μέσα από την αυτενέργεια των ίδιων των μαζών των καταπιεσμένων και εκμεταλλευόμενων κοινωνικών στρωμάτων, της παγκόσμιας εργατικής τάξης και των συμμάχων της δηλαδή. Είναι μια διαδικασία που απαιτεί την μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή από τα στρώματα αυτά -αν όχι του συνόλου των ανθρώπων που τα απαρτίζουν- καθώς μοιραία θα οδηγήσει σε μια βίαιη σύγκρουση με την αστική τάξη, τα όργανα και τους υποστηρικτές της, έναν εμφύλιο ταξικό πόλεμο.

Οι αναρχικοί δεν τάσσονται αναφανδόν υπέρ της βίας και μια ένοπλη σύγκρουση δεν αποτελεί φετίχ. Ωστόσο τα αφεντικά και οι εξουσιαστές δεν είναι διατεθειμένοι να παρατήσουν τα προνόμια τους χωρίς μάχη. Θεωρούμε πως η κοινωνική επανάσταση θα συμβεί όταν οι από-τα-κάτω καταφέρουν να αυτο-οργανωθούν μαζικά σε δομές και κοινότητες κοινωνικής και εργατικής αντί-εξουσίας, οι οποίες θα προεικονίζουν στο εσωτερικό τους δομικά και λειτουργικά τον κόσμο που θέλουμε να χτίσουμε. Πιο συγκεκριμένα, όταν οι δομές αυτές θα φτάσουν στο σημείο που θα μπορούν να αμφισβητήσουν υλικά και πολιτικά την εξουσία του Κράτους και του Κεφαλαίου. Παραδείγματα τέτοιων δομών στο σήμερα μπορούν να είναι τα μαχητικά ταξικά και ριζοσπαστικά συνδικάτα, οι κοινότητες αγώνα σε γειτονίες και τοπικά, κοινωνικά κέντρα, ελεύθεροι κοινωνικοί χώροι και καταλήψεις. Η ταξική και επαναστατική συνείδηση γιγαντώνεται και επιταχύνεται μέσα στο καμίνι των αγώνων. Ο ρόλος μιας ειδικής αναρχικής οργάνωσης, **στην οποία προσδοκούμε να εξελιχθούμε**, δεν είναι να αποτελέσει πρωτοπορία των αγώνων αυτών ή να "καθοδηγήσει τις μάζες", αλλά να εμπλακεί στους ήδη υπάρχοντες αγώνες και να πυροδοτήσει νέους - κοινωνικούς και ταξικούς- να τους βοηθήσει να επιτύχουν τους σκοπούς και τους στόχους τους και να προωθήσει στο εσωτερικό τους εκείνα τα στοιχεία που είναι πιο κοντά στην οριζοντιότητα, την ταξική αυτονομία, την αυτό-οργάνωση -ενώ ταυτόχρονα θα προσπαθεί να καταπολεμήσει τις εξουσιαστικές και αναθετικές τάσεις. Να

μπορέσει επίσης να παρέχει ένα επαναστατικό και ελευθεριακό ιδεολογικό και αξιακό υπόβαθρο και να ωθήσει τους/τις καταπιεσμένους/ες και τους/τις εκμεταλλευόμενους/ες να αγκαλιάσουν τα αναρχικά ιδανικά και μέσα πάλης, χωρίς απαραίτητα να απαιτεί από αυτούς/ες να διακηρύξουν τους εαυτούς τους ως αναρχικούς/ες.

Στα παραπάνω πλαίσια, απευθύνουμε κάλεσμα οργάνωσης και αγώνα σε όλους τους εργαζόμενους/ες, φοιτητές/τριες, εκμεταλλευόμενους/ες και καταπιεσμένους/ες, όλους όσους έχουν ταξικό συμφέρον να παλέψουν ενάντια στο εκμεταλλευτικό κρατικό-καπιταλιστικό σύστημα.

Ακολουθεί συνοπτικά η δική μας ανάλυση επάνω στην σύσταση και τους κυριότερους πυλώνες του συστήματος που αντιμαχόμαστε:

Το Κρατικό- Καπιταλιστικό Σύστημα

Το κρατικό-καπιταλιστικό σύστημα, που αποτελείται από εκμεταλλεύτριες και εκμεταλλευόμενες τάξεις, βασίζεται σε κάποιους πολύ βασικούς πυλώνες, όπως η ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής -και του κοινωνικού πλούτου γενικότερα- από την αστική τάξη (ατομική ιδιοκτησία) και την εκμετάλλευση της (μισθωτής) εργασίας των εκμεταλλευόμενων, για να λειτουργεί και να αναπαράγεται. Το Κράτος, στην όποια μορφή του, αποτελεί υπηρετή των συμφερόντων της εκάστοτε άρχουσας τάξης (που στον καπιταλισμό είναι η αστική). Το σύστημα αυτό αποτελεί συνέχεια παλαιότερων εξουσιαστικών συστημάτων και πρέπει να τονίσουμε πως διαθέτει την δυνατότητα να προσαρμόζεται και να μεταλλάσσεται μέσα στη διάρκεια των χρόνων, με βάση τις ανάγκες που διαμορφώνονται από τις γενικότερες εξελίξεις (π.χ. τεχνολογικές), ώστε να συνεχίσει να αναπαράγει αυτές τις εκμεταλλευτικές σχέσεις που το συντηρούν και το καθορίζουν. Βασικό παράδειγμα αποτελεί η μισθωτή εργασία, της οποίας η μορφή έχει αλλάξει ριζικά σε σύγκριση με τον προηγούμενο αιώνα και έχει διευρυνθεί, μεταβάλλοντας την στενή σχέση του εργάτη με το παραγόμενο προϊόν που δημιουργεί. Οι αλλαγές που επέφερε ο καπιταλισμός στην εργασία συνετέλεσαν όμως και στην προοδευτική άμβλυνση της ταξικής συνείδησης, δημιουργώντας ψευδείς προσδοκίες στο εσωτερικό της εργατικής τάξης για προσωπική ανέλιξη στην κοινωνικό- οικονομική ιεραρχία, γεγονός που συνεχίζει να αποτελεί έναν

από τους λόγους της πολυδιάσπασής της και του κοινωνικού κανιβαλισμού που επικρατεί σε κάθε πτυχή της ζωής μας.

Η ουσία όμως αυτού του συστήματος -όσο και αν αλλάζουν οι μορφές του- παραμένει ίδια. Και αυτή λέει ότι η μοναδική αξία για την οποία έχει νόημα να αγωνίζεται κανείς είναι το ατομικό κέρδος και η συγκέντρωση αγαθών και εξουσίας. Ακόμα και αν αυτό επιτυγχάνεται μέσω της δυστυχίας και της καταπίεσης των υπολοίπων ανθρώπων και της καταστροφής της φύσης. Δεν υπάρχει καμία ηθική εφόσον υλοποιείται ο στόχος που προαναφέρθηκε. Τα μόνα όρια που μπαίνουν είναι οι αστικοί νόμοι -οι οποίοι είναι όμως φτιαγμένοι για να ευνοούν πάντοτε την κυρίαρχη τάξη- διότι διαφορετικά, υπό αυτά τα ανταγωνιστικά πλαίσια, θα ήταν αδύνατη η συμβίωση μεταξύ των ανθρώπων και άρα η ίδια η ύπαρξη των κοινοτήτων. Ένα τέτοιο σύστημα όμως, όπως είναι φανερό και από την σύγχρονη πραγματικότητα, είναι μη βιώσιμο. Αυτό διαφαίνεται άλλωστε αφενός από την διαχείριση του φυσικού κόσμου, η οποία έχει τραγικές συνέπειες σε όλα τα έμβια όντα αλλά και στον ίδιο τον πλανήτη, και αφετέρου από τις τεράστιες κοινωνικές ανισότητες που υπάρχουν ανάμεσα στους ανθρώπους. Φυσικές καταστροφές, πανδημίες και διατάραξη της φυσικής ισορροπίας (βλ. Κλιματική αλλαγή, εξαφανίσεις ειδών ζώων κ.α.) από την μία και αντικοινωνικές συμπεριφορές, κοινωνικός κανιβαλισμός, υπέρμετρη βία, πόλεμοι και εκμετάλλευση, είναι μόνο μερικά παραδείγματα που θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως αποτελέσματα του υπάρχοντος συστήματος.

Ο πόλεμος ως ανάγκη του κρατικού-καπιταλιστικού συστήματος

Αναπόσπαστο κομμάτι αυτού του σάπιου συστήματος αποτελεί ο πόλεμος. Τα τελευταία χρόνια ζούμε και πάλι την όξυνση των διακρατικών και ενδο-ιμπεριαλιστικών συγκρούσεων, που μετά από δυο δεκαετίες και πλέον, λαμβάνουν χώρα πάλι και “εντός των τειχών” της καπιταλιστικής Δύσης, με τον πόλεμο στην Ουκρανία, ενώ νέες διαστάσεις έχει πάρει η διαρκής σύγκρουση στην Μέση Ανατολή, με την σφαγή στην Γάζα να λαμβάνει την μορφή γενοκτονίας.

Ο πόλεμος αποτελεί σίγουρα το πιο κλασικό παράδειγμα θυσίας των ζώων των από-τα-κάτω προς χάριν της διαίωσης του συστήματος, αφού είναι αυτοί που διαχρονικά καλούνται να πληρώσουν το τίμημα, είτε στο μέτωπο,

είτε στα σύνορα και μετόπισθεν. Κάθε μορφή του πολέμου είναι άμεσα συνυφασμένη με την φύση του κράτους, δημιουργώντας μία σχέση αλληλεξάρτησης μεταξύ τους. Κάθε κράτος χρειάζεται τον πόλεμο, ώστε να συντηρείται κατακτώντας φυσικούς πόρους και έμπυχο απόθεμα (εργατικά χέρια) για το κεφάλαιο και την κυρίαρχη τάξη. Τα ισχυρότερα οικονομικά κράτη του πλανήτη συγκεντρώνουν γύρω τους άλλα, λιγότερο ισχυρά και συσπειρώνονται σε δια-κρατικούς σχηματισμούς, προκειμένου να προωθήσουν ευκολότερα τα οικονομικά και πολιτικά συμφέροντά τους στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές του πλανήτη. Αυτό συμβαίνει τόσο μέσω οικονομικών συμμαχιών (π.χ. ΕΕ) όσο και ξεκάθαρα πολεμικών (π.χ. ΝΑΤΟ).

Ωστόσο αναγκαία προϋπόθεση για την διεξαγωγή ενός πολέμου είναι η σκιαγράφηση ενός “εχθρού”, συνθήκη που θα προωθήσει την κατάκτηση της επιθυμητής και αναγκαίας εθνικής ενότητας ενάντια στην ταξική συνειδητοποίηση των καταπιεσμένων και των εκμεταλλευόμενων. Για να καλύψει την ανάγκη αυτή το Κράτος από την μία διακηρύσσει τον εξωτερικό εχθρό, ενάντια στον οποίο κηρύσσεται ο πόλεμος, ενώ από την άλλη επιτίθεται στους πολιτικούς αντιφρονούντες στο εσωτερικό του, που είναι πιθανό να αντιταχθούν στην συνθήκη του πολέμου (αναρχικοί, κομμουνιστές-διεθνιστές κλπ), καθώς και σε διάφορες εθνικές-θρησκευτικές μειονότητες “ύποπτες” για ανυποταξία (π.χ. μουσουλμάνοι της Θράκης). Ο πόλεμος είναι επίσης μια καλή ευκαιρία για το Κράτος και το Κεφάλαιο να μεταφέρουν την συζήτηση από τα υπαρκτά εσωτερικά κοινωνικά προβλήματα προς τα έξω. Καθήκον των αναρχικών είναι να σαμποτάρουν με κάθε τρόπο την διεξαγωγή των διακρατικών και ιμπεριαλιστικών πολέμων, προωθώντας τον προλεταριακό διεθνισμό με τους/τις εκμεταλλευόμενους/ες της “άλλης μεριάς” και αν αυτό καταστεί δυνατό, να μετατρέψουν τον πόλεμο σε κοινωνική επανάσταση.

Οι μετανάστ(ρι)ες ως θύματα των διακρατικών και ιμπεριαλιστικών πολέμων

Φυσικά, όμως ένας πόλεμος δεν έχει μοναχά ως αποτέλεσμα την απώλεια ανθρώπινων ζώων, αλλά δημιουργεί επίσης έναν μεγάλο αριθμό μεταναστών/τριών. Τα τελευταία χρόνια είδαμε εκατομμύρια κατατρεγμένους ανθρώπων να περνάνε τα σύνορα της “Ευρώπης Φρούριο” εξαιτίας των πολέμων (αλλά και της οικονομικής εξαθλίωσης) που επιβάλλει η Δύση. Μετά

την άφιξή τους, οι άνθρωποι αυτοί χρησιμοποιούνται από το καπιταλιστικό σύστημα και τα κράτη με συγκεκριμένους τρόπους και η ύπαρξή τους επιτελεί συγκεκριμένες λειτουργίες. Καταρχήν, μπορούν να αποτελέσουν φτηνά εργατικά χέρια για το Κεφάλαιο, με πολύ λίγα έως και καθόλου δικαιώματα και να μετατραπούν σε θύματα κάθε είδους εργοδοτικού εκβιασμού. Υπό αυτή τους την υπόσταση, διαχειρίζονται από το Κεφάλαιο ως απλά νούμερα, “ξεδιαλέγονται” με βάση τις ανάγκες σε εργατικό δυναμικό ποσοτικά, αλλά ορισμένες φορές και “ποιοτικά” -αφού κάποιιοι από αυτούς τους ανθρώπους μπορεί να διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και εκπαίδευση την οποία μπορούν να παρέχουν φτηνότερα από τον “ντόπιο” εργαζόμενο. Όταν δεν τους χρειάζονται, μπορούν απλά να τους κρατήσουν μαντρωμένους σε κάποιο καμπ, σε συνθήκες που ευτελίζεται η ίδια τους η ανθρώπινη ύπαρξη, να τους απελάσουν ή ακόμη και να τους “εξαφανίσουν”. Η διαχείριση του μεταναστευτικού ζητήματος από τα καπιταλιστικά κράτη σήμερα μπορεί να ιδωθεί και ως ζήτημα διαχείρισης “πλεονάζοντος πληθυσμού”, ενός τέτοιου πληθυσμού που τα ίδια δημιούργησαν και αναζητούν τρόπους να τον εκμεταλλευτούν ή να τον διαχειριστούν με τον πιο συμφέροντα τρόπο. Έτσι, οι μαζικές δολοφονίες στα (υδάτινα ή χερσαία) σύνορα τείνουν να γίνουν κανονικότητα και είναι μεταξύ άλλων το αποτέλεσμα της επιθυμίας του κάθε ενός κράτους να απαλλαγεί από την ευθύνη και το κόστος (πολιτικό και υλικό) της διαχείρισης αυτών των ανθρώπων, εν μέσω μιας κατάστασης που τα ίδια προκάλεσαν και μάλιστα σε μεγάλο βαθμό συνεργάστηκαν μεταξύ τους στην δημιουργία της.

Όπως είπαμε, Κράτος και Κεφάλαιο επιδιώκουν να κρατήσουν διαιρεμένη την εργατική τάξη και να προωθήσουν την ιδέα της εθνικής ενότητας, έναντι της ταξικής πάλης. Αυτό χρησιμεύει στην άμυνα ενάντια στο οποιοδήποτε κοινωνικό ξέσπασμα εναντίον τους και στο να προλάβουν την όποια επαναστατική προοπτική μέσω της ενότητας των εκμεταλλευομένων. Έτσι, επιστρατεύοντας τον πιστό τους σύμμαχο και χρήσιμο εργαλείο, τον εθνικισμό, το Κεφάλαιο και το Κράτος μπορούν να “εργαλειοποιήσουν” τους/τις μετανάστ(ρι)ες, βαφτίζοντάς τους “παράνομους εισβολείς που αλλοιώνουν τον πολιτισμό μας”, αποτελώντας μέρος ενός φανταστικού ευρύτερου “σχεδίου ξένων δυνάμεων που επιβουλεύονται την χώρα”, ενώ η κάθε μια κυβέρνηση επιχειρεί να εξυπηρετήσει έτσι και την εθνική της ατζέντα και να παρουσιαστεί ως συνεπής και ισχυρή στα εξωτερικά ζητήματα.

Από την άλλη, Κράτος και Κεφάλαιο επιχειρούν να στρέψουν την κοινωνική οργή των από-τα-κάτω εναντίων των μεταναστ(ρι)ών το εσωτερικό της χώρας, αφού, την ίδια ώρα που τους χρησιμοποιούν ως φτηνό εργατικό δυναμικό, κρατώντας τους πάντα επισφαλείς, υποκινούν ταυτόχρονα την φασιστική παραφιλολογία που λέει πως οι μετανάστ(ρι)ες εργάτ(ρι)ες ευθύνονται για τους χαμηλούς μισθούς, την ανεργία και την φτώχεια των “ντόπιων” εργατ(ρι)ών. Επίσης, σε αυτή την απόπειρα δόμησης ενός “εχθρού” ενάντια στον οποίο θα συσπειρωθούν οι “ντόπιοι”, υπερτονίζεται η σημασία και το μέγεθος του αντικοινωνικού εγκλήματος που προέρχεται από μετανάστ(ρι)ες και οι μειονότητες (π.χ. Ρομά), χωρίς φυσικά να επεξηγούνται οι οικονομικοί και κοινωνικοί λόγοι και αιτίες που οδηγούν αυτούς τους ανθρώπους στην παραβατικότητα, το περιθώριο και το έγκλημα. Ως αναρχικοί/ες, είναι καθήκον μας να σταθούμε με κάθε τρόπο δίπλα στο πιο υποτιμημένο κομμάτι της τάξης μας, τους/τις φτωχούς/ες μετανάστ(ρι)ες εργάτ(ρι)ες, ενάντια στα σχέδια Κράτους και Κεφαλαίου. Μέσα από δράσεις και δομές αλληλεγγύης, κοινούς αγώνες ντόπιων και μεταναστ(ρι)ών, να ρίξουμε τα τείχη αναμεταξύ μας.

Η Πατριαρχία και οι έμφυλες διακρίσεις

Αναγνωρίζουμε ότι όλες οι κοινωνικές καταπίεσεις διαπλέκονται, περισσότερο ή λιγότερο άμεσα, με την οικονομική/ταξική ακόμη κι αν η κάθε μια τους έκφανση δεν αντικατοπτρίζει αυτό το γεγονός -και έτσι, επιλέγουμε να τις αναλύουμε και να τις αντιμετωπίζουμε εντός ενός τέτοιου πλαισίου. Μία από τις πιο χαρακτηριστικές μορφές κοινωνικής καταπίεσης που επηρεάζει ένα σημαντικό κομμάτι της εργατικής τάξης (τις γυναίκες εργάτριες-αλλά όχι μόνο αυτές) είναι η έμφυλη καταπίεση και η Πατριαρχία. Η Πατριαρχία είναι μια πανάρχαια, προ-καπιταλιστική συνθήκη, υπό την οποία οι γυναίκες καταπιέζονται συνολικά και δομικά ως φύλο από τους άνδρες. Οι ρίζες της μπορούν ίσως να αναζητηθούν στις απαρχές της γέννησης της ατομικής ιδιοκτησίας και των ταξικών/εκμεταλλευτικών συστημάτων, ενώ θεσμοί όπως η πυρηνική οικογένεια και η θρησκεία, αλλά και έννοιες όπως το έθνος και η πατρίδα, έχουν προωθήσει την ιδέα της υπακοής της γυναίκας στον άνδρα και της υλικής/κοινωνικής εξάρτησης της από αυτόν και έχουν δυσχεραίνει περισσότερο την θέση της στην κοινωνία. Η πατριαρχική συνθήκη εκφράστηκε ιστορικά με κοινωνικούς και πολιτικούς όρους, όπως τα λιγότερα

πολιτικά/κοινωνικά δικαιώματα (ψήφος, ελευθερία του λόγου κλπ) αλλά και με οικονομικούς: Η εκμετάλλευση της δωρεάν κοινωνικής αναπαραγωγικής εργασίας των γυναικών (δουλειές του σπιτιού, μέγλωμα των παιδιών) κανονικοποιήθηκε ως συνθήκη μέσα στις κάθε είδους εξουσιαστικές κοινωνίες και ισχύει εν πολλοίς μέχρι και σήμερα, ακόμη και σε σημεία του πλανήτη όπου η γυναικεία χειραφέτηση θεωρείται προωθημένη υπόθεση. Το ίδιο ισχύει σε μεγάλο βαθμό και για το μισθολογικό χάσμα ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες το οποίο δεν έχει κλείσει απόλυτα.

Σε σχέση με τα άτομα που δεν αυτοπροσδιορίζονται από το δίπολο άνδρας/γυναίκα, τα τρανς/κούιρ άτομα, τους ομοφυλόφιλους, τις λεβιές κλπ, τα εξουσιαστικά συστήματα έχουν επιτεθεί διαχρονικά στις κοινότητες τους και στην ίδια τους την υπόσταση, καθώς στα πρόσωπά τους βλέπουν στοιχεία που αμφισβητούν ακριβώς αυτές τις έτερο-κανονικές σχέσεις που είναι απαραίτητες για την διαίωσιση της πατριαρχικής, εξουσιαστικής καταπίεσης και εκμετάλλευσης. Στεκόμαστε δίπλα τους υπερασπίζοντας μαζί τους το δικαίωμα της ύπαρξης και της έκφρασής τους, το δικαίωμα στο ίδιο τους το σώμα.

Όπως και στα υπόλοιπα κοινωνικά ζητήματα, έτσι και στην Πατριαρχία και την έμφυλη καταπίεση, ως αναρχικοί/ες επιλέγουμε να αντιταχθούμε συνολικά στους λόγους και στις αιτίες που την προκαλούν, ενώ ως κομμάτι των καταπιεσμένων και εκμεταλλεζόμενων, στεκόμαστε έμπρακτα δίπλα στις γυναίκες της τάξης μας που υποφέρουν περισσότερο από τις επιπτώσεις της.

Η σημερινή συγκυρία και η κατάσταση του κινήματος & η αναγκαιότητα για οργάνωση

Η σημερινή πολιτική, οικονομική και κοινωνική συγκυρία, τόσο στο διεθνές, όσο και στο εγχώριο επίπεδο, μοιάζει να έχει φτάσει σε ένα νέο επίπεδο ζοφερότητας για την εργατική τάξη και τους/τις καταπιεσμένους/ες, πρωτοφανές για τα σύγχρονα δεδομένα, το οποίο ωστόσο αποτελεί, από την μία, σχεδόν φυσική εξέλιξη των νεοφιλελεύθερων πολιτικών, της υπερδεκαπενταετούς οικονομικής κρίσης, την οποία το καπιταλιστικό σύστημα προσπαθεί να ξεπεράσει εις βάρος μας, αλλά και από την άλλη, της αποτυχίας των κινήματων να θέσουν υπό θεμελιώδη αμφισβήτηση την κυριαρχία του Κεφαλαίου. Η νέα επικράτηση αυτή του Κεφαλαίου και η επιβεβαίωση της

κυριαρχίας του, επιφυλάσσει ακόμη πιο δυσβάσταχτους όρους στους από-τα-κάτω, οι οποίοι φυσικά, αφού απέτυχαν να πάρουν τις ζωές τους στα χέρια τους, θα κληθούν να πληρώσουν για ακόμη μια φορά τα σπασμένα της διάσωσης των κερδών του Κεφαλαίου.

Όσον αφορά την κατάσταση του ευρύτερου κινήματος στην Ελλάδα, τα πράγματα δεν δείχνουν και τόσο θετικά. Μετά την κινηματική ήττα που ακολούθησε την παλίρροια των ταξικών, κοινωνικών και νεολαιίστικων κινημάτων και εξεγέρσεων που κράτησαν σχεδόν μια δεκαετία (2006-2015), την επικράτηση του ρεφορμισμού μέσω και της ανάθεσης -από τα ίδια τα κινήματα των καταπιεσμένων- της διεκδίκησης και της διαφύλαξης των συμφερόντων τους στην πρόθυμη σοσιαλδημοκρατία και την συνεπακόλουθη, εντελώς αναμενόμενη ιστορικά και πολιτικά, συνθηκολόγηση αυτής με το Κεφάλαιο, είδαμε μια στάση ματαίωσης -και ματαιότητας- από την μεριά όσων βρέθηκαν στους δρόμους όλα αυτά τα χρόνια. Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ εισήγαγε στις συνειδήσεις των καταπιεσμένων -με πολύ πιο έντονο τρόπο από όσο το είχαν κάνει οι διακηρυγμένοι ταξικοί τους εχθροί- την αντίληψη της έλλειψης εναλλακτικής και τον καπιταλιστικό μονόδρομο (there is no alternative-TINA). Έτσι, στα χρόνια της “πρώτης φοράς αριστερά” είδαμε, από την μία, μια μερική αρχική αναδίπλωση και εν μέρει άμβλυνση της δράσης των κινημάτων, που δεν ήξεραν πως ακριβώς να αντιληφθούν την ανάληψη και διαχείριση της εξουσίας από ανθρώπους με τους οποίους μέχρι πρότινος βρίσκονταν μαζί στον δρόμο και οι οποίοι προσπαθούσαν να τους προσεταιρισθούν για πολιτικάντικους λόγους. Από την άλλη, οι μεγάλες μάζες όσων είχαν αγωνιστεί και πιστέψει στην κοινωνική δικαιοσύνη, αποσύρθηκαν γρήγορα από το προσκήνιο και -το χειρότερο από όλα- υπέστησαν μια γενικευμένη συνειδησιακή μετάλλαξη, που μετατοπίστηκε γρήγορα από την διάθεση για ανάληψη δράσης στην αναμονή -και εν τέλει στην παραίτηση. Μέχρι να γίνει συνειδητά αντιληπτή από τα κινήματα η πραγματική φύση της νέας “αριστερής” κυβέρνησης -και παρά τις μειοψηφικές φωνές στο εσωτερικό του κινήματος που προειδοποιούσαν περί αυτής- το ιστορικό υποκείμενο είχε επιστρέψει στο σπίτι του, παλεύοντας να τα βγάλει πέρα και με την συνέχιση της οικονομικής εξαθλίωσης.

Αυτή η εξαθλίωση, μαζί με την προαναφερθείσα ματαίωση και την ανικανότητα -και την έλλειψη θέλησης εν τέλει- της σοσιαλδημοκρατίας να

υπερασπιστεί τα συμφέροντα των από-τα-κάτω, ενίσχυσε στην κοινωνία τα χειρότερα στοιχεία της: Αντι-κοινωνισμός, ατομικισμός, κοινωνικός κανιβαλισμός, εθνικοπατριωτισμός (ιδιαίτερα μετά την Συμφωνία των Πρεσπών) και ρατσισμός και έφερε, σε συνδυασμό με την έντεχνη διάλυση των κοινωνικών αντιστάσεων, την ιδεολογική ηγεμονία της νεοφιλελεύθερης ακροδεξιάς παράταξης, της μητσοτακικής ΝΔ. Ακολούθησε -και ακολουθεί ως σήμερα- αυτό που μπορεί να οριστεί ως η πιο απολυταρχική και ταυτόχρονα η πιο ξεκάθαρα φιλο-εργοδοτική διακυβέρνηση στην ιστορία της μεταπολιτευτικής Ελλάδας: Ιδιωτικοποιήσεις, ακρίβεια, αμφισβήτηση του δικαιώματος στην στέγαση/εξώσεις, τσάκισμα του κράτους πρόνοιας, αποσάθρωση της δημόσιας υγείας και παιδείας και ευθεία επίθεση σε κεκτημένα δεκαετιών (όπως ο δημόσιος χαρακτήρας των πανεπιστημίων), εργοδοτική αυθαιρεσία και χτυπήματα στον συνδικαλισμό, αστυνομοκρατία και απολυταρχικά κατασταλτικά μέτρα στον δρόμο και σε κάθε κοινωνικό πεδίο, εγκληματική αντιμεταναστευτική πολιτική στα σύνορα, υπό τις οδηγίες της Ε.Ε.. Το περαιτέρω κοινωνικό μούδιασμα την περίοδο της πανδημίας του Covid-19 ουσιαστικά διευκόλυνε το έργο αυτό, ακόμη κι αν η ελληνική κυβέρνηση εκτέθηκε πολλάκις για την πλήρη ανικανότητά της να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά την πανδημία και την εμμονική προτεραιότητα που έδωσε στην εκπλήρωση των νεοφιλελεύθερων σχεδίων και πολιτικών της, αντί για την προάσπιση της δημόσιας υγείας. Στα διεθνή, η επικράτεια της χώρας τείνει να μετατραπεί σε μια απέραντη βάση του ΝΑΤΟ και το Ελληνικό Κράτος αποτελεί τον πιο πρόθυμο σύμμαχο της Δύσης στις σφαγές στην Ουκρανία και την Μέση Ανατολή (π.χ. Παλαιστίνη). Φυσικά η υποτιθέμενη “απειλή της Τουρκίας” χρησιμοποιείται πάντα προς την κατεύθυνση της αιτιολόγησης των υπέρογκων πολεμικών εξοπλισμών, ικανοποιεί την ανάγκη για όξυνση του εθνικιστικού αισθήματος καθώς και την απόπειρα μετάθεσης ευθυνών επάνω στην εγκληματική διαχείριση του μεταναστευτικού ζητήματος.

Ταυτόχρονα όμως, η ΝΔ φρόντισε να “τσιμεντώσει” το δικό της κοινό: οικονομικά, ιδεολογικά και πολιτικά, μέσω αναθέσεων, αθρόων προσλήψεων στα σώματα ασφαλείας -δημιουργώντας έτσι ουσιαστικά ένα νέο πελατειακό κράτος δεκάδων χιλιάδων εξαρτημένων από αυτήν ένστολων- και -ίσως το πιο σημαντικό από όλα- του πλήρους ελέγχου της πληροφορίας και της ενημέρωσης, μέσω των καθεστωτικών ΜΜΕ. Όλα τα παραπάνω έφεραν όχι

απλά την πανηγυρική της επανεκλογή με το (φαινομενικό) 41% χωρίς κανένα αντίπαλο, αλλά και την εκλογική ανάδυση στην επιφάνεια όλων εκείνων των ακροδεξιών τάσεων που είδαμε να ξεπηδούν και στην Ευρώπη, με νέα κόμματα που αντιπροσωπεύουν την παλιά, υποτίθεται νικημένη Χρυσή Αυγή, αλλά και τους ψεκασμένους υπερ-θρησκόληπτους σκοταδιστές. Η ακραία άνοδος της εκλογικής αποχής θα μπορούσε να μας χαροποιήσει ως αναρχικούς, αν και γνωρίζουμε πολύ καλά πως οι αιτίες της ποικίλουν διαχρονικά. Πάντως η αποχή δεν είναι σίγουρα στο σύνολό της α-πολίτικη όπως θέλουν να μας κάνουν να πιστέψουμε. Η κοινωνική και ταξική σύσταση όσων απέχουν τα τελευταία χρόνια από το εκλογικό πανηγύρι (που φέρει την απομαζικοποίηση κυρίως κομμάτων που τοποθετούνται σχηματικά στα αριστερά του πολιτικού συστήματος) αξίζει να μελετηθεί και να ληφθεί σοβαρά υπόψιν στην μελλοντική μας απεύθυνση.

Όσον αφορά ειδικότερα την κατάσταση του αναρχικού-ελευθεριακού κινήματος στην Ελλάδα, αυτό έχει πλέον μια πλούσια ιστορία δεκαετιών αντίστασης, εξεγερσιακών γεγονότων και στιγμών έντονης πάλης, δομών και υποδομών αυτο-οργάνωσης. Ως Οριζόντια Κίνηση θεωρούμε ωστόσο πως το αναρχικό/ελευθεριακό κίνημα “υποφέρει” από την πολυδιάσπαση και τον αφορμαλισμό, κάτι που του στερεί την προοπτική για ενιαία και ουσιαστική παρέμβαση στην εργατική τάξη και τους/τις καταπιεσμένους/ες, με τρόπο που θα μπορούσε να οδηγήσει στην επί του πρακτέου οργάνωσή τους στις τάξεις των αναρχικών και στην υπόθεση της κοινωνικής επανάστασης -ή έστω την συνειδητή υιοθέτηση ελευθεριακών πρακτικών στους αγώνες τους και όχι απλά στην επιφανειακή ιδεολογική ή πολιτισμική επιρροή τους από εμάς.

Επιπλέον από οργανωτικής άποψης, βρεθήκαμε ανέτοιμοι/ες να ανταποκριθούμε στις προκλήσεις και τις ανάγκες που έφερε η καπιταλιστική κρίση, η οποία εκδηλώθηκε με μεγάλη ένταση στην κοινωνία, χωρίς κατάλληλες δομές και με ελλιπή κοινωνική σύνδεση, παρά τις αξιόλογες επιμέρους προσπάθειες και την καλή θέληση. Η κοινωνική έκρηξη του Δεκεμβρίου του 2008 δημιούργησε πολλές νέες πρωτοβουλίες και μια πρωτοφανή μαζικοποίηση του αναρχικού/αντιεξουσιαστικού χώρου, αλλά ταυτόχρονα ανέδειξε και τα όρια του αυθορμητισμού/αφορμαλισμού. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι ένα μέρος του χώρου χαρακτηρίζεται από αντιοργανωτική κουλτούρα, φетиχοποίηση της βίας και την πεποίθηση ότι η

κοινωνική αλλαγή μπορεί να προκύψει από μια άγρια εξεγερτική μέρα ή νύχτα.

Για μας λοιπόν, αποτελεί τεράστια αναγκαιότητα η ύπαρξη μιας οργανωμένης συνεχούς και συνεπούς δράσης, η οποία θα αποτελέσει ένα ακόμα λιθαράκι στην προσπάθεια για την κοινωνική επανάσταση και τη ριζική αλλαγή της σημερινής οργάνωσης της κοινωνίας. Αυτό προϋποθέτει αφενός η δράση μας να είναι γειωμένη κοινωνικά και αφετέρου να είναι δυναμική, έτσι ώστε να μπορέσουν να την εγκολπώσουν και να εκφραστούν μέσω αυτής τα ευρύτερα εκμεταλλεζόμενα κοινωνικά στρώματα που έχουν κοινές ανάγκες, αυτά που αποτελούν δηλαδή την βάση της κοινωνικής πυραμίδας. Αν και για διάφορους πολιτικούς λόγους δεν είδαμε τους εαυτούς μας στο εσωτερικό των ήδη υπάρχουσών οργανώσεων που φέρουν παρόμοια προτάγματα με τα δικά μας, αναγνωρίζουμε την ύπαρξη μιας μεγάλης μερίδας αξιόλογων συντρόφων/ισσών, συλλογικοτήτων και ομάδων που εντάσσονται στα πλαίσια του ευρύτερου αναρχικού/ελευθεριακού κινήματος και είμαστε διατεθειμένοι/ες να δράσουμε από κοινού μαζί τους ή και παράλληλα, γιατί όχι προς την δημιουργία μιας ευρύτερης και μαζικότερης αναρχικής οργάνωσης που θα μπορέσει να σηκώσει το βάρος των απαιτήσεων της κοινωνικής και ταξικής απεύθυνσης που αναλογεί στην εποχή μας.

Οριζόντια Κίνηση-Για την Αναρχία και τον Ελευθεριακό Κομμουνισμό

Θεσσαλονίκη, Αύγουστος 2024

Facebook: <https://tinyurl.com/orizontiakinisi>

Email : orizontiakinisi@anche.no